

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

בעניין: מדינת ישראל באמצעות מנהל מקרקעי ישראל

התובעת

ע"י ב"כ עו"ד עדתו גיורא

נגד

הנתבעים בת.א. 3326/04

אבו אלקיעאן איברהים פרהוד ואח'

הנתבעים בת.א. 3341/04

עטווה עיסא אבולקיעאן ואח'

ע"י ב"כ עו"ד סוהאד בשארה
 8921-3.4
 ח'ינה ✓

פסק דין

1. זהו פסק דין בתביעות התובעת בתיקים שבכותרת, לסילוק יד וצו מניעה קבוע, נגד הנתבעים, ביחס למקרקעין מוסדרים הידועים כגוש 100009 חלקה 1, וגוש 100010 חלקה 1, על כביש יתיר-חורה, הרשומים על שם התובעת (להלן: "המקרקעין"). התביעות נדונו במאוחד, על פי החלטה מיום 20.4.06. הוחלט לקבל את התביעות, ולהלן הנימוקים.
2. התובעת טענה במסגרת שתי התביעות שהגישה, כי הנתבעים, תפסו חזקה בחלק מן המקרקעין, בשטח של כ- 15 דונם, והם עושים בו שימוש למגורים, לאחסון וגידול עדריהם. עוד טענה התובעת, כי לנתבעים אין רשות, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, לעשות שימוש במקרקעין.

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

3. הנתבעים טענו בכתבי הגנתם, טענות מקדמיות, לעניין התיישנות ושיהוי, וכן טענו, להעדר סמכות עניינית לבית המשפט - טענה ממנה חזרו, בהודעת ב"כ הנתבעים לפרוטוקול ביום 23.6.05.

לגוף התביעות טענו הנתבעים, כי זכות הבעלות של התובעת על הקרקע, היא תוצאה של הליך הסדר אשר הסתיים ביום 9.5.1978, עליו ידעו הנתבעים, רק סמוך להגשת כתב ההגנה. לטענתם עד שנת 1948, התגוררו בני השבט, באזור ואדי זובאלה, בנו שם את כפרם ועיבדו אדמות שבעלותם, כאשר לאחר הקמת מדינת ישראל, התבקשו בני השבט ע"י הממשל הצבאי, לעזוב את אדמותיהם, ולעבור לאזור ח'רבת אלהווייל. מיד לאחר הפינוי הותר להם לחזור לאדמותיהם, באופן חד פעמי, לצורך הקציר. לאחר מכן, התבקשו שוב לעבור לאזור יתיר, שם הותר להם לגור, לרעות ולעבד 7,000 דונם, אשר הוחכרו לשייח' השבט, פרהוד אבו אלקיעאן. מכאן לטענתם, כי הינם בעלי המקרקעין בהם החזיקו משפחותיהם כ - 48 שנים, עובר להגשת כתב ההגנה. עוד טענו, כי פינויים ממקום מגוריהם היחיד, יפגע בזכותם לדיור, המעוגנת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, וכי דרישת הפינוי של התובעת, נובעת מהרצון להקים יישוב יהודי במקום, בשם "חירן", מה שמהווה הפליה על רקע לאום, ופגיעה בעקרון השוויון.

4. בכתב התשובה שהגישה התובעת, טענה, בין היתר, כי אין לקבל את טענת הנתבעים, היות שמדובר במקרקעין מוסדרים ורשומים, שאין להעלות ביחס אליהם טענות התיישנות או שיהוי, וכי טענתם של הנתבעים, כי רכשו זכות עקב שהייה במקרקעין, לפני הרישום לא עומדת להם, שכן עם הרישום, נמחקות כל הזכויות הבלתי רשומות, שהיו לפניו. כן טענה, כי לא תגרם פגיעה בזכות הדיור של הנתבעים, כיוון שהמדינה מציעה להם פתרון זמין ומיידי, ביישוב חורה.

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

כב' השופט גד גדעון בפני:

5. התובעת הגישה תצהיר של מר אילן ישורון, עובד במנהלה לקידום בדואים בנגב, ותצהיר של מר דוד הדר, המפקח על השטח בו מצויים המקרקעין.

הנתבעים הגישו תצהירים, של מר עטווה עיסא אבו אלקיעאן, הנתבע בת.א. 3341/04, חיליל פרהוד אבו אלקיעאן – מוכתאר השבט, הנא חמדאן – מתכנת ערים ואזורים, אחמד אברהים אבו אלקיעאן – הנתבע מס' 2, איברהים פרהוד אבו אלקיעאן – הנתבע מס' 1.

6. מר אילן ישורון העיד בתצהירו, בין היתר: "יזוע לי מתוקף תפקידי כי לכל בני השבט אבולקיעאן היושבים בפזורת נחל יתיר יש פתרונות זיור מידיים ומגרשים זמינים בשכונה 9 של הישוב חורה...ועל אף שהנתבעים יושבים על מקרקעי המדינה הרשומים כדין על שמה נוהל עם כל בני פזורת אבו אלקיעאן היושבת לאורך כביש חורה יתיר מו"מ לצורך פינויים מן המקרקעין. חלק גדול מבני הפזורה הנ"ל הגיע להסכם עם המדינה והם עברו להתגורר בישוב חורה הסמוך למקום מגוריהם...".

מר דוד הדר העיד בתצהירו בין היתר: "בתוקף תפקידי כפקח ביחידה סיירתי לעיתים תכופות בכל השטח אשר נמצא תחת פיקוחי והוא כולל בחובו את אזור נחל יתיר וזו כל פזורת שבט אבולקיעאן באזור נחל יתיר...בסיורי במקרקעין נוכחתי כי הנתבע 1 יחד עם אישתו הנתבעת מס' 2 ועוד ארבע נשותיו הנוספות, וילדינו...תפסו חזקה בחלק מן המקרקעין בשטח של כ- 15 דונם... והם עושים שימוש למגורים ולאחסון וגידול עדריהם. הנתבעים אף הקימו במקום ארבעה מבני בלוקים שבעה צריפים ומכלאת עדרים, כל זאת ללא רישיונות בניה וללא היתר כחוק, תוך השגת גבול ופלישה למקרקעי המדינה". בהמשך העיד: "מבדיקה שביצעתי במינהל מקרקעי ישראל ובמשרדי המינהלת לקידום ענייני הבדואים בדרום עולה כי לנתבעים אין זכויות כלשהן במקרקעין והימצאותם ושימושם בהם הינם בניגוד לכל דין...".

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

כפני: כב' השופט גד גדעון

7. עדי הנתבעים, פרטו בתצהיריהם, את העובדות שנטענו בתמצית בכתבי ההגנה. העדים גם העידו על סיוע שקיבלו תושבי הכפר מן המדינה, לשיקום מבנים שנהרסו בשטפון שארע בשנת 1997. לתצהירים צורפו מסמכים, המעידים על ישיבת בני המשפחה באיזור במשך שנים רבות, לרבות אישורים, על תשלום מסים בגין עיבוד הקרקע, ותזכירי תביעה ביחס למקרקעין באיזור ואדי זובאלה.

מר עטוה עיסא אבו אלקיעאן העיד, לעניין המעבר למגורים במקרקעין: "...עברה משפחתי, בשנת 1956, להתגורר בכפר, על פי צווים של המושל הצבאי באזור הנגב, אשר ביקש מבני שבט אבו אלקיעאן לעבור לאזור בו אנו מתגוררים כעת". בהמשך העיד: "...כי מאז הקמתו של הכפר על ידי ממוני המשטר הצבאי ב- 1956, לא ננקטו כנגדי, כל הליכים לפינוי או הריסה... ידוע לי כי המדינה מתכננת להקים באזור ישוב יהודי בשם חירן...".

מר ח'ליל פרהוד העיד בתצהירו, בין היתר: "משהתבקשו בני השבט אבו אלקיעאן לעבור לאזור יתיר בשנת 1956, על ידי הממשל הצבאי, הוחכרו לשבט כ- 7000 דונם קרקע חקלאית לעיבוד באזור יתיר. עבור הקרקע הנ"ל שולמו דמי חכירה ומיסים כנדרש". בהמשך העיד: "היות ורשויות הממשל הצבאי הם אלה שהעבירו את בני שבט אבו אלקיעאן לאזור יתיר והחכירו להם קרקעות, הרי אותן רשויות ידעו על מעברו וקיומו של השבט באותו אזור משך כל השנים שעברו...עניינינו התנהלו אל מול הרשויות באופן רגיל ופורמאלי ללא כל התכחשות מצידם להעברתנו וקיומנו באזור יתיר...".

מתכנתת הערים הגבי הנא חמדאן, העידה בתצהירה, כי ביום 1.2.03, פנתה לגנזך המדינה, לצורך עיון במסמכים הקשורים "...לנושאי הבדואים בנגב". לדבריה, נמסרו לעיונה, רק חלק מהמסמכים הרלוונטיים. העדה העידה בין היתר: "...נתקלתי במסמך פנימי שהוכתר כסודי, מיום 28.8.1975, מטעם מר לובראני מלשכת ראש הממשלה ולשכת היועץ לענייני ערבים. מסמך זה התייחס לשאלתא בממשלה בנושא פלג השבט הבדואי אלקואעין. במסמך זה פורט, בין היתר, כי בני השבט אלקואעין [אבו אלקיעאן],

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

הסכימו "להעתיק את מקום מגוריהם לסיביות עתיר" וכי הם "קיבלו בחכירה קרקע מאדמות המדינה בהתאם לנוהל של משרד החקלאות והם מעבדים אותם".

העדה העידה, כי, ערכה בדיקה לעניין המצב התכנוני באזור הכפר, ומצאה מסמכים, בנוגע ליישובים מתוכננים באזור הכפר, לדבריה: "בדו"ח זה מצויין, בין היתר, ישוב בשם חירן, אשר עתיד להיות מוקם צפונית מזרחית לחורה, באזור יתיר. בדף הנתונים אודות הישוב חירן, נכתב תחת הסעיף בעיות מיוחדות, בין היתר, כי "יש בדואים בשטח" ... ביום 21.7.2002, התקבלה החלטת הממשלה מס' 2265, בדבר הקמת ישובים חדשים, ומבינם אושר הקמת הישוב חירן".

8. מר דוד הדר, העיד בחקירתו הנגדית, בין היתר: "...לכל אזור ספציפי יש את הפתרונות שלו. לאזור בו הנתבעים גרים נמצא בפתרון מיוחד, בשם חורה. לרוב האנשים שגרים בשטח הזה יש מקום לבוא לגור בחורה...בדקתי אם יש להם אישור שהייה בשטח והסתבר שאין להם....".

מר אילן ישורון העיד בחקירתו, בין היתר: "חשוב להדגיש כי המשא ומתן עם שבט אבולגיעאן לא התחיל עם תכנון הישוב חירן אלא קודם לכן בשנות השמונים ולראיה מרבית שבט אבולגיעאן עבר לחורה בתחילת שנות התשעים ובמדרג מסוים כל השבט היה אמור לעבור לחורה ואף תוכננו ופותחו שתי שכונות של מאות מגרשים שכבר מאוכלסות...בשכונה 9 ישנם 350 מגרשים נוספים"

הגב' הנא חמאדן, העידה בחקירתה הנגדית לעניין המסמכים שהוגשו באמצעותה: "אני צילמתי...מגזנד המדינה ואין לי קשר אל המסמך. אין לי גם ידיעה לגבי תוכנו...צילמתי את המפה מפני ששם רואים את המקום בו היה אמור לשבת שבט אבולגיעאן. אני לא יודעת אם מה שכתוב שם נכון...".

Adalah ~~Nevo~~
13678

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

כב' השופט גד גדעון בפני:

מר איברהים אבולקיעאן העיד בחקירתו הנגדית, בין היתר: "...אני יודע שזו האדמה שלנו במקום האדמה שפינינו בואדי זובאלה, אני יודע שהאבא והסבא שלי אמרו שהאדמה הזאת, במקום האדמה שמואדי זובאלה. אין לי מסמכים שמראים את מה שאני טוען. אבל נולדתי כאן ומעולם לא אמרו לי לפנות את המקום. בשנת 97 הצריפים עפו שהיה שטפון... הממשלה סייעה לנו וסיפקה לנו בלוקים וחומר בניין... באו נציגי הממשלה לאחר הסופה, שרון בזמנו, ונתנו לנו את החומרים לבניה".

מר אחמד אבולקיעאן העיד בחקירתו, בין היתר: "...אנחנו יושבים בעתיר משנת 56. אף פעם לא הגישו נגדי תביעה... אין לי הסכם שלפיו החכירו לנו את השטח. נתנו לנו מילה שהשטח שלנו ושלמנו כסף עבור הזכות לגור שם... עד שנת 84 או 85 שילמנו עבור הקרקע ואז אמרו לנו שכבר לא צריך".

מר עטווה אבולקיעאן העיד בחקירתו, בין היתר: "אבי אמר לי שהיתה לו קרקע חקלאית באזור ואדי זובאלה, אני חושב שי שלי חלק מהמסמכים, אבל הם אצל אחי. יש לי אולי שניים עשר מבנים מבלוקים... אין למבנים היתרי בניה".
בהמשך העיד: "...אם נותנים לי מגרש בשכונה טובה שאני רוצה לגור בה אני מוכן לעבור".

בסוף דיון ההוכחות, ביקשה ב"כ הנתבעים להתיר הגשת "סבב ראיות נוסף", משום שמדובר בתביעות, נגד אוכלוסיה היושבת במקום כ-50 שנים, ויש צורך לאתר מסמכים. הבקשה נדחתה, בין היתר, משום שהליכי הגילוי והעיון בוצעו במשך כשנה לאחר מתן ההחלטה על הגשת הראיות. יחד עם זאת, נקבע בהחלטה האמורה, כי אם תבוא בקשה להגיש ראיה ספציפית, שתתגלה עד למועד מתן פסק הדין, היא תידון לגופה.

ב"כ הנתבעים אכן הגישה בהמשך, בקשה להגשת ראיות נוספות. הבקשה נדחתה, באשר נקבע, כי הנתבעים לא הראו, את הרלוונטיות של המסמכים הנוספים לדיון בתביעות.

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

9. התובעת טענה בסיכומיה, בין היתר, כי הנתבעים לא הוכיחו את טענות ההגנה שלהם, באשר עיקר הראיות עליהן נסמכו, היו עדויות מפי השמועה, או עדויות סברה, שאינן קבילות, וכי המסמכים שצורפו לתצהירי הנתבעים, אינם קבילים. עוד טענה התובעת, כי לא עומדות לנתבעים זכויות שביושר שביחס למקרקעין, נוכח הסדר המקרקעין, והוראות החוק לעניין מקרקעין מוסדרים. לטענתה, גם מהראיות שהגישו הנתבעים, לא עולה, כי היו להם זכויות במקרקעין באזור מגורי משפחתם בואדי זובאלה.

הנתבעים חזרו בסיכומיהם בפירוט, על טענותיהם שבכתב ההגנה לרבות טענות השיהוי, והאפליה. הנתבעים טענו, כי למעשה מנסה התובעת באמצעות תביעות בשטח, לפנות כפר שלם מיושביו, תוך פגיעה קשה בזכויות היסוד של התושבים. לטענת התובעת, לא הוכחה עילת התביעה, שכן על אף שהמקרקעין רשומים על שמה של המדינה לא הוכח כי הנתבעים משיגי גבול. לטענתם, הם נמצאים במקרקעין ברשות, ע"פ צווים של הממשל הצבאי מאז שנות ה-50. עוד טענו הנתבעים, כי הם בני רשות בתמורה באזור בו הם גרים, וכי הרישיון שניתן להם לפני כחמישים שנה, הוא רישיון בלתי הדיר, שאין לבטלו. לטענתם, התנהגות הרשויות במשך כל השנים, מהווה הסכמה מטעם המדינה, למתן הרישיון. הנתבעים הודיעו, כי הצעת התובעת, להעבירם ליישוב חורה אינה מקובלת עליהם, בשל הנזקים אשר יגרמו להם כתוצאה מכך.

10. אין מחלוקת, כי התובעת הינה בעלת המקרקעין, וכי המקרקעין מנוהלים עבורה, ע"י מנהל מקרקעי ישראל. לפיכך, רובץ על הנתבעים, הנטל להוכיח כי יש להם זכות במקרקעין, וכי לא ניתן לדרוש פינויים מן המקרקעין, או כי יש מקום להתנות את הפינוי, בתשלום פיצויים. סבורני, כי הנתבעים לא הרימו נטל זה.

11. הנתבעים לא הוכיחו כי, התזיקו במקרקעין, חזקה נוגדת, במהלך התקופה הנטענת, דהיינו משנת 1956, שהרי טענו את ההפך – כי ישיבתם במקרקעין היתה על דעת המדינה, ובהסכמתה. מכאן, כי לא רכשו במקרקעין זכויות כלשהן מכח התיישנות או

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

הנתבעים לא הוכיחו, כי הרשות האמורה, הינה בלתי הדירה. כך, לא הוכיחו הנתבעים, כי השקיעו בתום לב, השקעתם במקרקעין. המבנים שבנו הנתבעים במקרקעין, נבנו שלא כדון, ואינם עשויים להיחשב, כהשקעה במקרקעין, בגינה יהיו זכאים לפיצויים כתנאי לפינוי, ובוודאי שלא מדובר בהשקעה שעשויה להפוך את הרשות, לבלתי הדירה. לפיכך, וכאשר כאמור לעיל, הרשות שניתנה לנתבעת ביחס למקרקעין, היתה רשות שניתנה חינם, הרי שזכאית היתה התובעת לבטלה, בהודעה לנתבעים בכל עת (ר' ע"א 32/77 אליאסף טבולצקי נ' בית כנסת ובית מדרש החסידים, פ"ד ל"א (3) 210).

מאת: רבקה

הנתבעים טענו כאמור, כי יש לדחות את התביעה משום שהוגשה בשיהוי. יש לדחות טענה זו. כפי שנאמר לעיל, התובעת הסכימה למעשה לישיבת הנתבעים במקרקעין, כאשר משניתנה הרשות בחינם, רשאית היתה לבטל את הרשיון בכל עת, ואולם, כל עוד לא הודיעה על ביטול הרשיון, לא החל ממילא "מירוץ השיהוי", וודאי שלא ניתן ללמוד מאי הגשת התביעות בעבר, על כך שהתובעת ויתרה על זכויותיה במקרקעין.

12. הנתבעים ביססו טענתם לעניין הכרה של המדינה בזכויותיהם במקרקעין, על כך ששולמו לבני משפחותיהם, פיצויים בגין נזקי מלחמה, ובגין השטפון כאמור לעיל. אין בעובדות אלה כדי להראות, כי המדינה הכירה בזכויות במקרקעין.

הפיצויים ששולמו בשנות ה-60, כעולה ממסמכים שהוגשו, שולמו עבור נזק ל"יבולים", דהיינו עבור נזקי חקלאות בלבד. אשר לפיצויים בגין השטפון - העובדה שהתובעת סייעה לתושבי הכפר לשקם נזקים מהם סבלו, עקב השטפון בשנת 1997, אף היא אינה מוכיחה כי היו להם זכויות במקרקעין, מעבר לזכות של בני רשות. המדובר, על פני הדברים, בסיוע שניתן עקב מצוקה, שאין עימו כל הכרה בזכויות חזקה ובודאי לא זכות בעלות.

13. טענות הנתבעים, לעניין אפליה ביחס לתושבים עתידיים של היישוב "חירן", אותו מתכוונת התובעת להקים, ואי הסכמתם לפתרון שהוצע למגוריהם בישוב חורה, אין עשויות לבסס להם הגנה מפני התביעה. על פני הדברים, ככל שנפל פגם בהחלטות

בתי המשפט

א 003326/04

בית משפט השלום באר שבע

א 3341/04

תאריך: 30 ביולי 2009

בפני: כב' השופט גד גדעון

התובעת, ביחס לעניינים אלה, עשויה אולי להמצא לנתבעים תרופה, בתחומי המשפט החוקתי והמנהלי, בפני הערכאה המתאימה, ואולם, במצב החוקי דהיום, אין בטענות אלה לבסס להם זכות במקרקעין, או הגנה מפני תביעת התובעת נגדם, מכוח בעלותה במקרקעין.

14. המסקנה מן האמור לעיל הינה, כי הנתבעים לא הרימו את הנטל להוכיח, כי יש להם הגנה מפני התביעות, ויש על כן לקבלן, להורות על סילוק ידם של הנתבעים מהמקרקעין, וליתן צווים, כפי שהתבקשו.

15. התביעות מתקבלות אפוא. אני מחייב את הנתבעים, יחד ולחוד, לשלם לתובעת שכר טרחת עו"ד בגין שתי התביעות יחד, בסך 10,000 ש"ח בתוספת מע"מ, וכן הוצאות המשפט. ב"כ התובעת יגיש פסיקתא לחתימה, ורשאי לצרף אליה, בקשה לשומת הוצאות.

ניתן היום ט' באב התשס"ט, 30 ביולי 2009, בהעדר הצדדים.

גד גדעון, שופט

בית משפט השלום באר-שבע
אני מאשר
שהעתק זה נכון ומתאים למקור
מזכיר ראשי

